

Domoljub

V Ljubljani 20. maja 1942-XX

55 - Štev. 21

K birmi

V ogledalu

Odličen mož

Rad obiskuješ svoje nekdanje učitelje ali predstojnike ali gospodarje in prijatelje iz mladih let. Ker pa si medtem obogatel ter postal kar odličen mož, bi se zdelo, da je to tvoje obiskovanje nekdanjih znancev morebiti izraz tvoje hvaležnosti in prijateljstva. Marsikdaj je tudi res.

Včasih pa se vendarle dogaja, da se rad postavljaš zraven svojih nekdanjih predstojnikov in gospodarjev, da obiskuješ nekdanje prijatelje, ki so zdaj manj kakor si ti, ker ob njih čutiš, kaj si medtem ti postal, ker se ti dobro zdi, da z vidnim spoštovanjem v tebi gledajo tistega, ki je bil nekoč z njimi in med njimi in njim enak. Zdaj jih imaš za ogledalo svojega sijaja.

Zato tako rad govoriš z njimi o nekdanjih časih. Zdi se, kakor da rad stopiš s svoje sedanje višine ter se mudiš v spominih na nekdanje dni. V resnici pa prav za prav hočeš le, da se drugi tem bolj zavedajo velike razlike med sedanostjo in preteklostjo. Nekdaj si bil otročji, reven, poreden in majhen; zdaj pa si bogat, odličen, mogočen in slaven.

Tako ob drugih, ki so morebiti ostali majhni in revni, tem bolj uživaš sam svojo odličnost.

Kakor seješ, tako žanješ

Onegava mati se bridko pritožuje, kako so ji njeni otroci nehvaležni. »Kolikokrat,« pravi, »nisem zatisnila očesa, ko so spali. Kolikokrat sem vstala sredi noči in v mrazu ter jim stre gla. Pa otroci na vse to zdaj nič ne mislijo.«

Uboga mati ima kar prav, da tako toži. Sama se pa kajpada ne zaveda in prav nič ne pomisli na svojo dekle, ki še dela, ko ona že davno spi, ki prežeba pri raznih opravkih, ki jih njej ni bilo treba opravljati, ki je stežka pripravljala tisto, kar je njej bilo v užitek in čast. Pa se takrat mati tega ni zavedala.

Zdaj pa žanje, kakor je sejala, ne da bi se tega zavedala.

Za las nisi boljši!

Služiš pri gospodi ter se pritožuješ, da ti tvoja gospoda služinčadi prav nič ne privošči, da od nje veliko zahteva, da daje malo plače in slabo ter pičlo hrano. Boga bodi potoženo, da je marsikdaj in marsikje res tako. Tvoja pritožba je — žal — večkrat utemeljena.

Opažam pa, da nekako z zavistjo in nevoščljivostjo gledaš, kako se tvoji gospodi dobro godi ter si nezadovoljen, ko moraš drugim streči. Ko tako misliš in čutiš, se niti ne domisliš ne, da bi moral kot dober kristian služiti s ponižnostjo in zaradi Boga! Če si nezadovoljen in jezen, je to iz pomanjkanja potrebne ponižnosti, zraven pa se prav nič ne zaveš te-le resnice: Ko bi tak, kakršen si zdaj, sam kdaj postal gospodar, da bi ti morali drugi služiti, bi bil še neprimerno bolj trd in skop, kakor so ti, nad katerimi se zdaj pritožuješ.

Krivice ne sovražiš zato, ker je krivica greh, marveč za o, ker se je tobi zgodila!

RAZGLLED PO SVETU

Vojna poročila

V severni Afriki so se ta teden spopadale na obeh straneh le izvidniške čete. Bilo je tudi nekaj topovskih bojev.

Na Sredozemskem morju je bila Malta vsak dan napadana od italijanskih in nemških letal, pri čemer so Angleži izgubili mnogo svojih letal. Poročilo od 11. t. m. poroča, da so Angleži izgubili v Sredozemlju 8 letal, ki so jih zbili Italijani, vsega skupaj pa 19 letal. V dveh dneh so Angleži izgubili kar 48 letal. Južno od otoka Krete so nemška letala potopila tri angleške rušilce 12. t. m. — Dne 13. t. m. pa so nad Malto spet zbili 11 angleških letal.

Na Atlantskem morju — veli poročilo od 11. t. m. — je bilo potopljenih 21 ameriških ladij. Dne 15. t. m. pa so nemška letala pri Severnem Rtiču potopila spet eno ameriško križarko ter en rušilec.

Na zahodu zračni boji niso bili tako hudi, kakor prej, vendar so nemška letala napadla 11. t. m. angleško mesto Folkeston, kjer so razbila tamkajšnje tovarne ter bombardirala vojaška taborišča v južni Angliji.

V Rusiji so 11. t. m. nemška letala uničila 27 ruskih letal. Dne 12. t. m. prihaja poročilo, da so nemške čete pri Kerču na polotoku Krimu dne 8. t. m. presle v napad ter so Ruse vrgle iz prvih črt. Zdaj Nemci silijo proti mestu Kerču. Pri tem so Nemci zajeli 40.000 ujetnikov, 197 tankov, 598 topov ter uničili 260 letal. — Pri Harkovu so se tudi začeli hudi boji ter je bilo tukaj uničenih 145 ruskih tankov.

Dne 15. t. m. so nemške čete vdrele v mesto in priustanišče Kerč na Krimu.

Na Tihem morju boji na vseh straneh trajajo. Japonci so v Birmi ponekod že prekoricali kitajsko in indijsko mejo ter so zasedli nekaj krajev v Indiji ter na Kitajskem. — Japonske ladje spet ogražajo Avstralijo.

Papeževo delo za mir

Pretekli teden je sv. oče Pij XII. za petindvajsetletnico svojega škofovanja dal po radiju svetu svojo poslanico. Govoril je 40 minut iz svoje študijske sobe, ki je bila zvezana z vatikansko radijsko postajo.

Sv. oče se je najprej zahvalil Bogu in ga prosil blagoslova za katoliški svet, obžalujoč, da praznovanje njegovega škofovskega jubileja pada v čas najhujše tesnobe in trpljenja. To laži ga pa zavest, da ves katoliški svet moli za blagor Cerkve. Prepričan je, da Gospod ni nikdar tako blizu svoji Cerkvi kakor ravno v najbolj viharjih urah. To prepričanje izvira iz samega Petrovega groba, ki človeku vzbuja misel na prvo cerkev, ki je v viharjih in težavah najlepše cvetela. Mladost Cerkve temelji v neomajnem prepričanju o zmagi, v vedri pripravljenosti za žrtve, v evharistični vnemi ter v težnji za vedno bolj strnjeno enotnostjo duha in vodstva. Središče te enotnosti je vatikanski grič. Zatem je govoril o božjem poslanstvu Cerkve ter omenil, da je on že pred izbruhom vojne in tudi ves čas vojne vedno delal za mir. In zdaj, ko narodi žive v strahu pred pričakovanimi novimi vojnimi nastopi, povzdiguje še enkrat svojo besedo, zavedajoč se svoje brez-pogojne nepristranosti do vseh vojskujočih se taborov in do vseh narodov. Papež ve, da pri sedanjem stanju stvari ni utemeljeno verjeti, da bi uspel, če bi dal predlog za pravičen mir. Še več: vsakokrat, kadar izreče besedo o miru, tvega, da se bo zameril enemu ali drugemu taboru, zakaj eni se zanašajo na dosežene uspehe, drugi pa polagajo svoje upe v bodoče boje.

Papež je govor končal z vabilom, naj bodo vsi verniki pripravljeni sodelovati pri strahotnem in ogromnem obnovitvenem in ozdravljalnem delu, da se spet postavi svet, ki mu bodo dajale mir bratovske vezi. Na koncu je sv. oče dal vsemu svetu slovesni blagoslov.

Eno tudi na kulturnem polju

Pod predsedstvom senatorja Balbina Giuliana je nedavno zboroval v Rimu italijansko-nemški kulturni odbor. Razpravljali so o medsebojnih odnosih in kulturnih stikih med obema narodoma. Razgovori so bili tudi o razširitvi pouka obeh jezikov, o ureditvi kulturnih ustanov, o vseučiliških stolicah, o študijskih podporah in izmenjavi profesorjev in dijakov ter izmenjavi leposlovnih in znanstvenih izdaj. Govorili so tudi o razširjenju knjige, gledališča, glasbe, radia in kinogledališč. Končno so razpravljali o izdaji političnega in socialnega besednjaka za obe državi.

Viteški Tataři

Nemški listi se prvič v tej vojni pečajo z vprašanjem Tatarov, ki bivajo na Krimu. Pravi, da bo prihodnja bitka odločilnega pomena tudi za usodo viteškega tatarskega naroda, ki od Moskve ne bo mogel nikdar pričakovati kaj dobrega. Nemško vojno poročilo trdi, da so v neki bitki, ki je bila pretekli teden okrog polotoka Kerča, nastopili proti Rusom tudi viteški krimski Tataři. Listi tudi poudarjajo, da bo vprašanje krimskih Tatarov prišlo v zvezo z dosti obsežnejšim vprašanjem usode Turkotatarov ob Volgi in v osrednji Aziji.

Gradnja ladij na Japonskem

Ob izbruhu spora s Kitajsko je imela japonska trgovinska mornarica 4 milijone ton. Glede na znatno razširjenje japonskega gospodarskega prostora so japonske gospodarske ustanove predlagale gradnjo nove trgovinske mornarice za 15 milijonov ton. V nekaterih ladjedelnicah so že pričeli graditi nove ladje. Znatne kredite v ta namen bo dala paroplovnim družbam japonska industrijska banka.

KRATKE z vsega sveta

Za Madagaskarjem so zasedli Amerikanci sedaj še francoski otok Martinique in Male Antile, otoško skupino pred Srednjo Ameriko.

Iz človeških las bodo izdelovali volno, je povedal te dni neki madžarski industrijalec.

Na rusko bojišče pojde kot letalski prostovoljec madžarski podregent Štefan Horthy.

47.166 tovornih vlakov po 30 vagonov bi bilo treba, da bi nanje naložili vse blago, potopljeno v sedanji vojni, piše neki italijanski časopis.

561 mostov, ne včevši tiste, ki čeznje drže železniške proge, ima sedaj Berlin.

Samo na enem listu izhajajo časopisi v Turčiji, ker manjka papirja.

Vse važnejše švicarske železnice bodo imele v bodočem desetletju dvojni tir.

V Turčiji morajo vsi uradniki povedati, koliko imajo premoženja in kako so si ga pridobili od 1. septembra 1939 dalje.

Nemška zasedbena oblast je odredila ukinitve določb, ki predpisujejo za krize obkroga belgijskih bankovcev 40% zlato podlago. Sedaj je belgijski frank navezan na nemško marko.

12.000 Judov je doslej zapustilo slovaško državo, ki namerava izseliti sploh vse Jude.

Izredne kredite za narodno obrambo je zopet odobril parlament v Bolgariji.

150 letnica rojstva znanega italijanskega skladatelja Rossinija so pred kratkim z vsem sijajem praznovali v Bolgariji.

Ob sodelovanju predstavnikov sedemnajstih narodov so 10. maja ustanovili v Berlinu mednarodno akademijo za politične in upravne vede.

Na naročilo hrvatskega ministrstva za zdravje so morali tamošnji lekarnarji znatno znižati cene vsem zdravilom.

ZGODBICE

Modrijan si je premislil

Anaksagoras je bil slovec grški modrijan, ki se je zlasti pečal z matematiko in modroslovjem. Nekega dne je šel v družbi svojih učencev na sprehod. Hodili so po pašnikih bogatega modrijanovega soseda Kymenosa, ki je bil po veljnih hoptitskih oklepkih čet. Na pašniku je modrijan ogledoval tamkaj pasočo se živino ter jo občudoval. Bogataš je imel namreč kaj lepo govedo. Zlasti mu je bila všeč lepa velika rjavka, ki se je pasla med rastočim grmičjem.

Ko je modrijan Anaksagoras tako občudoval govedo na paši in premišljeval o njeni koristi za človeka, ga je nenadno iz premišljevanja zmotilo veselo škripanje pete. Modrijan dvigne glavo ter vidi tik nad seboj malega škripančka, ki se je dvigal vedno više ter zraven drobil svojo pesmico. Modrijan se je razhudil na malega ptička ter je zamrmral:

»Kaj pravite, ali stvari v naravi niso nekam na glavo postavljene? Tule mali škripanec ni prav za prav nikomur v kako korist, kvečjemu da tu pa tam ujame kako škodljivo žuželko. Pa se vendarle sme in more tako lepo dvigati v zrak, proti nebu in proti soncu. Tista lepa krava tamle v senci je človeku nešteto krat bolj koristna kakor škripanec. Človeku daje mleko, meso, če je treba mu vleče voz in plug, pa vendar se ne more nikamor dvigniti. Ali bi ne bilo bolj pravično, ko bi krava, ki je tako koristna žival, mogla tako prosto letati po zraku na mesto tega zaniknega škripanca. Tako pa se reva mora, priklenjena na zemljo, truditi po tleh ter prenašati celo težki jarem, namesto da bi visoko pod nebom prepevala pesmice.«

Tako je govoril modrijan Anaksagoras. Tisti hip pa je nekaj tlesnilo na njegovo plešo tik nad čelom.

Mali ptiček je namreč prav tisti hip, ko je pel svojo pesmico soncu, poslal svoj majhen pozdravček materi zemlji. Tisti pozdravček pa je priletel prav na modrijanovo čelo.

Modrijan je začutil, da je nekaj vlažnega padlo na plečo. Z roko si pomane tisto mesto in vidi, kaj se je zgodilo.

Anaksagoras je nekaj hipov presenečen molčal, nato pa se je zbral v svojih mislih ter spregovoril učencem tole modro besedo:

»Nak! Sem se vendarle premislil! Vsaka kor je mnogo bolj, da tamle zgoraj leta škripanček, ne pa krava!«

Portugalska je prepovedala izvoz ribjih konzerv v Anglijo in v države, ki so pod angleškim nadzorstvom. Korajža velja!

Švicarske oblasti so razdelile upravičence za živilske nakaznice v štiri vrste: običajne potrošnike, srednje težke delavce, težke delavce in najtežje delavce. Kam pa spada doraščajoča mladina?

Cokolado brez kakava se je posrečilo te dni izdelati v neki tovarni v Revelu, in sicer iz mešanice ječmena, graha, koruze in fižola.

21.267 letal je sovjetska vojska izgubila od začetka vojne na vzhodnem bojišču do konca aprila t. l.

Kneževina Monako šteje po zadnjem štetju 24.000 prebivalcev; v Monaku prebiva tudi 9720 Italijanov.

200.000 opank iz gumija je naročila Bolgarija v Batlinh tovarnah na Češkem za svoje kmečko prebivalstvo.

Tovarno, ki bo izdelovala umetni kavčuk iz zemeljskega plina, bodo zgradili v Romuniji.

150.000 članov nemškega planinskega društva se je slovesno zaobljubilo, da ne bodo nikoli več trgli planinskega cvetja.

Nov latinski slovar, ki bo vseboval na 2500 straneh 50.000 besed, pripravljajo v Rimu.

Državni monopol za trgovino s čajem in kavo bodo uvedli v Turčiji.

Za 25% so zmanjšali potrošnjo kave v USA.

Prvo avtomobilsko cesto z dvojnimi cestničjem iz francoskega Pariza v Nantes so izročili te dni prometu.

Pariški velesejem, ki bi moral biti od 9. do 25. maja, je preložen na kasnejši čas.

Kaj je NOVEGA

Prvi petki — priprava družin za posvetitev presv. Srcu Jezusovemu!

Po Mariji k Srcu Jezusovemu je misel, ki nam vre iz naših duš pri šmarnicah. Kraljica nebes naj bi nam pri svojem Sinu izprošila vseh potrebnih milosti za naše življenje — da bi ne zgrešili prave poti — kajti čas je poln hudobije, kakor nam je napovedal pred leti že naš pokojni vladika Jeglič in nas opominjal, da ostanemo zvesti Kristusu in Njegovi Cerkvi. V današnjem času pa je dejana naša zvestoba do Njega na preizkušnjo — težko preizkušnjo. Kajti zvestoba do Njega je mnogim največji kamen spodlitke.

V teh preizkušnjah pa naj nas vodi božje Srce, pod svoje varstvo naj vzame naše družine, nas vse. Pripravimo zato Njemu mesto v naših domovih. Dajmo Mu prvo mesto v naših hišah, v naših dušah, v naših družinah. In ne dvomimo o Njem, kakor njegovi apostoli na morju, ki so bili s krhkim čolnom v viharju, ko jim je klical: »O vi maloverniki... tako ključ dnešni tudi nam: »Zakaj v svojih težavah dvomite o meni, ko sem vedno pri vas, ko trkam vedno na vrata vaših duš, da me sprejmete, prav danes, ko ste Moje pomoči najbolj potrebni, ko Vas hudobni duh skuša in zapeljuje v temo, stran od poti pravice in resnice.

Verujemo, to je klic naših dni! Vera premore vse! Verujemo, da nihče še nikdar ni prejel tolikšnega plačila, kakor oni, ki so ostali Njemu zvesti v vseh lepih in težkih trenutkih svojega življenja.

Izpričajmo svojo vero! Čas ključ, da jo izpričujemo bolj kot kdaj prej, da jo izpričujemo glasno, močno in vztrajno brez prestanka!

Zato posvetimo svoje družine presv. Srcu Jezusovemu! To naj bo jasn dokaz naše vere in našega zaupanja v Vsemogočnega. V tem zaupanju pa ni bil še nihče varan, zlasti ne, ko nas pri Njem najlepše zagovarja naša nebeška Mati, katere prošnja ni bila pri Bogu še nikdar zavrnjena.

Obrnite se takoj do Vašega župnika in dogovorite se vse potrebno za posvetitev. Tudi slike presv. Sreca Jezusovega, ki so za posvetitev potrebne, boste tam dobili. Vsaka slika stane le 3 lire. Če Vam bo pa slika premajhna, pa počakajte še en teden, ko boste lahko že dobili večje slike, oblike 47 x 68 cm, ki bodo tiskane v treh barvah v bakrotisku in ki bodo mnogo cenejše, kakor je bila običajna cena takim slikam dosedaj.

Slike naj naroči župni uradi izključno na naslov: Pripravljalni odbor devetih prvih petkov, Miklošičeva cesta 7 (Prosvetna zveza), Ljubljana.

Tudi šmarnice so še v zalogi, zato jih kupite, da ne bi ostale pripravljalnemu odboru 9 prvih petkov v breme. Naj bi jih tudi verniki kupovali, saj jim bo ta knjiga najlepši spomin na obhajanje devetih prvih petkov.

Zločini na Dolenjskem

Št. Vid pri Stični. V noči pred Vnebohodom so napadli neznani ljudje hišo tukajšnjega mizarja Hren Franca v bližini postajališča Št. Vid. Njega so ustrelili v prsi. Dva na pol odrasla sina so pa odpeljali in nihče ne ve kam. Pokojni Hren Franc je bil zelo delaven občinski odbornik in priden dopisnik Domoljuba. Vsi dobro misleči ga obžalujejo in obsojajo umor. Zena sedaj vdova je ostala popolnoma sama v hiši. Bog jo tolaži. V isti noči so odpeljali neznani ljudje Urbančič Marijo, 20 letno hčer državnega cestarja. Potrti starši brezuspešno iščejo sledu za njo. — To so storile partizanske tolpe, ki njihovi zločini upijejo v nebo.

d Sv. oče Pij XII. je 12. maja sprejel kardinala Lavitrana, predsednika italijanskega narodnega odbora za papežev škofovski jubilej. Kardinal se je papežu poklonil v imenu odbora ter mu izročil prispevek za jubilejno mašo, ki jo je sv. oče imel oni četrtek v cerkvi sv. Petra. Prispevek italijanskih katoličanov za to mašo znaša milijon lir, pa je to šele prvi obrok. Sv. oče se je kardinalu zahvalil za vdanostno izjavo in za prispevek.

d Znani slovenski župnik g. Ivan Rejec je stopil v pokoj in se bo v kratkem preselil v svojo rodno vas. Po vnetem in plodnem 40-letnem delu kot gimnazijski katehet in dušni pastir, so neumornemu gospodu opešale oči in se ne smatra več za sposobnega za dušno pastirstvo. Tam gori na lepi planoti, kjer kraljujeta sveti mir in zdravi gorski zrak, se želi ves posvetiti znanstvenemu delu in pisateljevanju, pri katerem mu želimo veliko uspeha.

d 80letno rojstvo je te dni obhajala splošno znana in spoštovana Ivana Lauterjeva v Ljubljani. Živel!

d Za generalnega odposlanca slovenskega dela minoritskega reda je imenovan sedanji rektor svetišča pri sv. Mihaelu na Barju, duhovni svetnik p. Miroslav Godina. Čestitamo!

d Slovesnost Marije, Pomočnice kristjanov, bo zadnji dan maja na Rakovniku v Ljubljani z običajno procesijo ob pol štirih popoldne. Prosimo Marijo za mir!

d Osrednja komisija za semenogojstvo bo tudi letos priznavala dobre posevke ozimne pšenice, rži, ječmena in ovsa, jarega ječmena, dalje fižola ribničana ter nasade krompirja oneidovca. Od jarega ječmena bodo priznavali predvsem posevke, ki izvirajo od lani uvoženega semena iz Slovaške. Zemljišča, posejana s temi posevki, morajo biti sortno čista in morajo obsegati vsaj 4000 m² površine. Nekoliko vane prošnje je vložiti takoj pri občini, uradu.

d Uradni razglas o novi ceni vin prinaša »Slovenec« z dne 14. maja 1942.

d Nagrado 600 lir iz Ducejevega sklada so podelili zakoncem Pencij Jožefu in Mariji iz Gor-Vrhoplja pri Št. Jerneju.

d Duplikat živilske nakaznice se sme izdati samo v primeru, če jo uniči višja sila (n. pr. požar) in to ugotovi oblast ob priliki nesreče. Prošnjo je treba vložiti pri pristojnem občinskem preskrbovalnem uradu.

d Zavod za zadrudništvo je te dni ustanovila pristojna oblast in ga postavila pod nadzorstvo Vis. komisarja. Ta zavod ima nalogo, zastopati, podpirati in ščititi zadrudne ustanove pokrajine; vzporejati njih delovanje, pospeševati njih razvoj in skrbeti za njihovo spopolnjevanje; končno pregledovati in nadzirati izvrševanje določb zakona, pravil in načel zadrudnosti in vzajemnosti po njih. Zavod ima izključno pravico opravljati pregledovanje in nadziranje, ki so ju doslej opravljale zveze gospodarskih zadrug, tako da sedanje zadruge in zadruge, ki bi se ustanovile, ne spadajo več pod zakonito revizijo zvez, pri katerih so sedaj vključene. Poslovno razmerje med zadrugami in zvezami pa ostane nespremenjeno.

d Za ostarele delavce. Na praznik dela, ki so ga nedavno obhajali, je bilo upokojenih nadaljnjih 98.000 delavcev in invalidov iz različnih pokrajin Italije. Vsega skupaj je doslej upokojenih okrog 800.000 delavcev, ki prejema letno 740 milijonov lir pokojnine.

d Zatemnitve traja sedaj od 21.30 do 5 zj. Glede policijske ure ostane za zdaj še pri starem.

d Kovanci po dvajset centesimov so še veljavni. Nekateri odklanjajo sprejem 20 centesimskih kovancev iz l. 1918. To ni prav. Iz prometa so vzeti le kovanci po 20 centesimov iz l. 1921. Pa tudi te lahko vsakdo še do 30. junija t. l. zamenja pri državnih blagajnah.

d Za novega kvestorja (policijskega načelnika) v Ljubljani je imenovan dr. Dominik Ravelli, ki ima za seboj že sijajno službeno pot.

d Desetletnico ustanovitve praznuje letos sirarska šola v Tolminu. Izvršila je že veliko dela na polju mlekarstva in sirarstva. Po prvi svetovni vojni je poslovalo v teh krajih komaj 10 mlekar, danes pa jih štejemo vsaj 150, ki izdelajo okoli 7000 stotov sira, 5000 stotov masla in 2500 stotov skute.

d Petnajsti uradni sejem je bil pretekli teden na Loku pri Novem mestu. Prignali so lepo število živine; tudi čednih volov ni manjkalo. Večino živali so ocenili kot prvostano.

d Rok oddaje radijskih aparatov za tiste, ki so vložili prošnje za oprostitev od obveznosti oddaje, je podaljšan do 20. maja t. l.

d Z osuševalnimi deli pri Cerkniškem jezeru so spet začeli. Več delavcev bo našlo pri teh delih kruh.

d Letni pregled motornih vozil, določen za 15. maj, je v Kočevju, Ribnici in Vel. Laščah preložen na poznejši čas.

d Uradne razglase prinaša »Slovenec« z dne 16. maja, in sicer: a) Predpis o poseki določeno-

NOVI GROBOVI

Lanišče pri Škofljici. Na binkošti, 24. maja, bomo v salezijanskem zavodu na Lanišču obhajali prvi praznik Marije Pomočnice kristjanov. Popoldne ob pol desetih bo na prostem slovesna sv. maša s cerkvenim govorom. Popoldne ob treh pridiga in procesija z Marijinim kipom. — Vabimo Marijine častilce iz bližnje in daljne okolice, tudi one, ki se ne bodo mogli udeležiti slovesnosti na Rakovniku, da se v čim lepšem številu udeležijo praznika, da se priporočimo naši nebeški Priprošnjici in Pomočnici.

pesmice, s katero je velikokrat kratkočasil še druge. — Da bo umrl, vsak dobro ve, ne vé pa kdaj, kako in kjé. — Mili Gospod Jezus, daj mu večni mir!

V Kandiji pri Novem mestu je umrl ugledni trgovec, 80letni Franc Mun. — V Središču ob Dravi je legel v grob davčni inspektor v p. Jakob Malniger, svoj čas načelnik davčne uprave v Novem mestu. — V vasi Polje pri Višnji gori je odšla po večno plačilo skrbna gospodinja in dobra vzgojiteljica Jožefa Zupancič. Bila je stalna naročnica »Domoljuba« in drugih katoliških listov. — V Murski Soboti so pokopali 51letno Mimi Šterovo in 60letnega Stefana Klanjška, v Tišini pa je podlegla zavratni bolezn Olga Rehnova. — Na Vrhniki je na veke zatisnila oči posestnica in gostilničarka Uršula Stržinar. — V Ljubljani so odšli v večnost: strokovna učiteljica Marica Klobič, Josipina Tavčar roj. Lango, vdova inženirja kemije Slava Turk roj. Turk, major v pokoj Anton Tepež, Amalija Saksida, višji davčni upravitelj v p. Ipavici Alojzij in Mrak Alojzij. Naj počivajo v miru! Preostale tolaži Bog!

nih gozdnih pasov; b) razglas o prijavi površin posejane žita, krompirja, fižola in lanu; c) dodatna uredba k predpisom o prenočevanju.

d Kamen se je odtrgal. 55letni Hermentigild Serafini iz Gemone je bil zaposlen pri cestnih delih v Lubinu pri Tolminu. Nenadno se je v višini 50 m odtrgal na bližnjem hribu precejšen kamen, ki je Serafinija podrl na tla. Mož je obelzel s počeno lobanjo in kmalu nato v bolnišnici umrl.

d Žabji kraki so se te dni zopet pojavili na ljubljanskem trgu; manjši so bili po 1 liro, večji po 1.50 kos. Naprodaj je bilo tudi več kilogramov sveže polenovke, ki je bila po 30 L.

d Ob obletnici prenosa trupla sv. Genarusa iz Pozzusa v Napol so bila v tamošnji stolnici slovesna cerkvena opravila, pri katerih je bila navzoča velika ljudska množica. Ko so blagoslovljene steklenice, ki je v njih shranjena krl čudodelnega svetnika, dvignili z groba, da jih prenesejo v cerkev sv. Klare, so navzoči opazili, da prehaja svetnikov kri vse bolj v tekoče stanje. Pojav je vzbudil pri duhovščini in pri množici veliko navdušenje.

d Novi Radion. Kupci se opozarjajo, da nima »Novi Radion«, ki se je zadnji čas na trgu pojavil, a prejšnjim »Radionom« tverde Schicht, prav ničesar skupnega. Zato ne prevzame tverda Schicht nobene odgovornosti za kvaliteto novega izdelka.

d Nesreče. Pri padcu si je zlomil nogo v Mačkovcih pri Metliki dveletni Ivan Pucelj. — V Selah pri Toplicah si je pri padcu s kolesca zlomila roko 5letna Senica Anica. — Iz neprevidnosti si je vtaknila v nos večji fižol 8letna posestnikova hčerka Marija Liberšek iz Stare Bučke pri Škocjanu. Zdravniki v novo-meški bolnišnici so rešili dekletce pred še večjo nesrečo. — V Zabnem pri Vel. Gabru se je z listjem naloženi voz prevrnil na 19letnega

Severja Antona in mu zlomil roko. — V Mi-hovem pri St. Jerneju je slamožreznica odrezala roko 9 letnemu Udovcu Jožetu. — S koleca je padla in si zlomila nogo 27 letna delavka An-tonija Oblak iz Rovt. — Po stopnicah je padel in si zlomil desnico Daniel Santel, delavec to-bačne tovarne z Brda. — Pri padcu s peči si je zlomil nogo Franc Skubic, sin posestnika z Dobrunj. — Ko so v Gaberju pri Stični po-dirali drevesa, je padajoče drevo pokopalo pod seboj posestnico Jožeto Podobnikovo. Do-bila je hude poškodbe po vsem telesu in ima počeno lobanjo. — Pri padcu z lestve si je zlomil nogo 38 letni delavec Jože Vidmar z Viča. — Z drevesa je padel in si zlomil desnico 10 letni čevljarjev sin Franc Ložar iz Ribnice. — Pri igri si je zlomila nogo petletna Marija Prek iz Tomišlja.

Okrog sosedov

s Lokomotiva je do smrti povozila Jožeta Valjavca, železn. delavca na Jesenicah.

s Nesreča ne počiva. Z odra je padel 21 let-ni zidar Vinko Horvat v Mariboru in se notra-nje hudo poškodoval. — Z roko je zabel v stroj za oblanje v Hočah stannjoči 31 letni kolarski pomočnik Albin Šela. Stroj mu je odrezal tri prste.

s Za ravnatelja gimnazije v Murski Soboti je bil imenovan dr. modroslovja in bogoslovja Edvard Tornar, iz reda premonstratenov, prekmur-ski rojak iz Turnišča, doslej profesor v Szombathelyju.

s Za občinskega komisarja v Gorjah pri Bledu je imenovan krajevni skupinski vodja Alojzij Ambrožič.

s Pasja steklina se je pojavila v nekaterih ptujskih občinah.

s Štiri dni bodo trajale binokotne počitnice (od 23. do 26. maja) na vseh štajerskih solah.

s Pri utrjevanju savskega obrežja so utonili te dni trije delavci, ko so s čolnom pri Sv. Andreju ob Savi prevažali kamenje preko narasle reke.

s Nov most čez Kokro so zgradili v bližini Senčurja. Most bo zlasti dobrodošel vaščanom iz Senčurja, Predoselj in Cerkelj.

s V Zagrebu je umrl znani romar Vekoslav Arman. Že 60 let zapored je vsako leto hodil na znano hrvatsko božjo pot k Mariji Bistriški. Papež je Armana odlikoval z zlatim križcem.

s Za 36% so podražili mesne cene v Bel-gradu. Na Bolgarskem pa so uvedli zaradi po-manjkanja mesa že tretji brezmesni dan.

s Okoli 250.000 ljudi je obiskalo zadnji za-grebski velesojem.

s V Srbiji morajo rejci oves oddati od vsake evce 1 kg, v Banatu pa 1,5 kg neoprane volne državi nakupovalni družbi v odkup.

s Za župana v Novem Sadu je bil te dni imenovan madžarski veleposestnik dr. Peter pl. Fehrenbach. V nagovoru je dejal, da se bo trudil za vzdrževanje prijateljstva med na-džarskim in nemškimi prebivalstvom.

s Prve letošnje česnje so prodajali v Mo-starju po 160 kun za kilogram.

s Kalemegdan. V načrt večjih javnih del, ki jih bočejo izvajati v Belgradu, je mestna občina uvrstila tudi ureditev vseh zgodovinskih spomenikov na Kalemegdanu. V ta namen bodo odstranili s Kalemegdana vse vojaške stvari, tako da bodo naprej dostopni občins-tvu vsi deli stare trdnjave.

s V Belgradu je umrla naderjena mlada srbska pesnica Jelena Ruzmarin-Stojić, učenka sedmega gimnazijskega razreda.

s Hrvatske državne železnice imajo vsega skupaj skoraj 4000 km železniških prog. V gradnji pa je še 864 km novih prog. V enem letu nezavisnosti hrvatske države je le-ta po-trabila za železniške proge čez 12 milijonov kun in je bilo pri gradbenih delih zaposlenih 28.000 delavcev.

s Vsakršno izdelavo sladoleda je oblast v Zagrebu prepovedala in to zaradi varčevanja z živili.

s Zagrebski nadškof dr. Štepinac, ki se je mudil osem dni v Rimu ter je bil sprejet pri sv. očetu, se je vrnil z letalom v Zagreb.

s Skrb za seme. V Srbiji morajo imeti državna posestva, kmetijske in sadjarske kole ter sorodne kmetijske ustanove pripravljene toliko semena, da bo zajamčeno krita potreba Srbije po semenu.

NAŠI VELIKI MOŽJE

KANONIK KAREL KLUN

S kanonikom Karlom Klunom so dobili slovenski katoličani enega izmed velikih za-četnikov našega katoliškega gibanja na Slo-venskem, moža, ki je vtisnil svoji dobi zelo vidni pečat odličnega katoliškega dela.

Rodil se je leta 1841. v Trigorici v župniji Dolenja vas pri Ribnici na Dolenjskem. Gimnazijo in bogoslovje je obiskoval v Ljubljani in postal mašnik leta 1865. Potem je služboval kot kaplan v Gorjah pri Bledu, takoj nato pa je postal stolni vikar v Ljubljani. Zaradi neklih nesoglasij s svojimi predstojniki je odšel za-časno iz Ljubljane kot dušni pastir v Zagorje ob Savi, pa se je kaj kmalu vrnil na prejšnje službeno mesto v Ljubljano, kjer je postal še kanonik, duhovni svetnik in tudi izpravevalec pri duhovniških izpitih, ker je bil v bogoslov-nih vedah izredno vešč. Umril je v Ljubljani leta 1896.

V Ljubljani se je takoj združil z drugimi delavnimi duhovniki in bil silno delaven v krožku korarja Franceta Kramarja. Zlasti se je začel baviti z nabožnim slovstvom in je v družbi s katehetom Zamejem prevedel in pri-redil med drugim tudi nabožno knjigo z na-slovom: »Nar lepši čednost in nar gersi pre-greha«. Pisal je tudi življenjepis (n. pr. o ko-rarju Kramarju) in podobne sestavke predvsem nabožne vsebine.

Najpomembnejše pa je njegovo delo za katoliško stvar med našim narodom v javnem življenju tistih dob. Kanonik Karel Klun je ustanovitelj največjega katoliškega dnevnika med Slovenci — »Slovenec«, ki je začel izhajati v oktobru mesecu l. 1873. in bo po tem takem prihodnje leto praznoval svojo sedemdesetletni-co. »Slovenec« je bil ustanovljen na Klunovo pobudo po duhovnih vajah tistega leta in je prevzel nasledstvo takrat že precej zastarelih Bleiweisovih »Novic«. Od tega lista se je sam Bleiweis ločil in skupno z županom Costo vne-to sodeloval pri ustanovitvi »Slovenca«. Usta-novitev slovenskega katoliškega lista pa je bila pomembna še kot protitež mladoslovenskemu listu »Slovenski narod«, ki je začel izhajati pet let prej kot »Slovenec« in je v času od 1872 do 1874 precej ostro pisal proti duhovnim vrednotam, ki jih je izpovedovala ne samo na-sprotna struja, marveč tudi vse podeželsko ljudstvo. Klun sam je postal tudi urednik no-vega lista in je urejeval »Slovenca« tja do leta 1879, in to zelo brezpogibno. Samo ob sebi se razume, da je madžarski kanonik tudi sam pisal ves tisti čas in še pozneje v »Slovenca« številne članke, novice in poročila najrazličnejše vse-bine in vsebine. Skupno z Josipom Marnom je v

svojem listu »Slovenec« branil Klun vero in Cerkev in njene pravice v zasebnem in javnem življenju, v cerkvi in šoli in uradu, vsepovod je pisal in govoril proti svobodomiselnosti in liberalizmu, ki je sililo tudi na Slovensko.

Posebno pomembno pa je Klunovo javno politično delo za Slovence. Bil je član takrat-nega deželnega in državnega zbora in je na Dunaju in v Ljubljani zastopal večinoma slo-venske podeželske občine, tako občine med Kranjem, Trzičem in Skofjo Loko, pozneje po-deželje med Kočevjem, Ribnico in Velikimi La-ščami. V obeh zborih, kjer je bil izvoljeni po-slanec, je deloval v najrazličnejših odlokih in branil pravice slovenskega človeka vsepovod, v javnopravnih, kulturnih, prosvetnih in go-spodarskih zadevah. V kranjskem deželnem zboru je Klun ustanovil »narodno katoliški klub« in usmeril njegovo delovanje po znanem geslu staroslovenskega rodu: Vse za vero, dom, cesarja. Izredno mnogo se je trudil za naše slovensko šolstvo, za naše železnice in za naše denarne stvari.

V državnem zboru na Dunaju je bil stalno član Hohenwartovega kluba in se je v tem klubu bojeval za naše pravice, zlasti za naše šolstvo, in dajal odlične pobude za socialno delo na Slovenskem. Pisal je tudi z Dunaja zmerom članke v »Slovenca« in v »Mirc« in na tak način seznanjal s svojim plodonosnim de-lom v naš blagor najširše plasti našega ljud-stva. Vneto se je boril tudi za slovensko stolico na graški univerzi in jo pozneje tudi dosegel. Naš sedaj najstarejši rod izobražencev se je skoraj ves izobraževal na tej univerzi. Mnogo delovanja je Klun posvetil tudi naši verski šoli in urejanju vsega družabnega življenja med nami po verskih načelih.

Po vsem tem je razumljivo, da je kanonik Karel Klun bil med prvimi, ki so se z vo-vnemo lotili priprav za prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani leta 1892. Prav Klun ga je s svojim odločnim nastopom že dolga leta prej-ne samo stnil, marveč naravnost pripravil. Z uspehom tega shoda je bil lahko zadovoljen ne samo kanonik, ampak tudi ves njegov ka-toliški krog sodelavcev.

Zato ni nič čudnega, če ravno kanonika Kluna šteje naše katoliško gibanje med tiste močje, ki so mu polagali dolga leta temeljne kamne, na katerih je pozneje zrasla mogočna stavba katoliškega udejstvovanja na Sloven-skem. »Slovenec«, prvi katoliški shod, katoliški narodni klub in stranka ter mogočni razrast katoliške prosvete na našem podeželju bodo za zmerom pričali o velikem delu enega izmed svojih smotateljev — kanonika Karla Kluna.

s V srbskem Brusu in okolici živi precej naših ljudi. Do zadnjega časa so živeli v hudem pomanjkanju, pa se že obrneta na bolje. Srbski odbor za skrb beguncem je zadnje čase razdelil med najpotrebnejše 120.000 dinarjev, posamezne družine so dobile od 200 do 1000 din. Tudi zna-ne količine življenjskih potrebščin so prispele; tako je zadnji čas prišlo v ta srez 100.000 kg koruze, 2500 l olja, 50.000 kg soli, 10.000 kg bele moke in 5000 kg sladkorja ter nekaj petroleja.

s Pod vodstvom hrvatskega državnega vse-učilišča je bila v Zagrebu ustanovljena ljudska univerza, ki bo prirejala ljudska znanstvena in kulturna predavanja tako v Zagrebu kakor v ostalih hrvatskih mestih in krajih.

s Poglavitnik je podpisal zakonsko odredbo o ustroju hrvatske vojske. Po tej odredbi obsega hrvatska oborožena sila domobrance, ki se dele na kopenske, letalske in pomorske edi-nice ter ustaško milico. Orožništvo je določeno za izvršilni organ vojske, katere vrhovni po-veljnik je Poglavitnik. Vojaška služba je splošna in obvezna med 19. in 55. letom starosti. Za oficirje celo do 65. leta starosti. Vojaška služba

traja dve leti, za pomorske letalce šest let, za specialiste pa 12 let.

s Izvor semenskega krompirja in konoplje iz Srbije je prepovedal srbski ministrski svet.

s Novo protituberkulozno zdravišče so te dni otvorili v Varšavinu.

s Za župana mestne občine v hrvatski Novi Gradski je bil imenovan upokojeni učitelj Fran-jo Kumič.

Sladkorja bo dovolj

Po najnovejših podatkih je v Evropi dovolj zemlje zasejane s sladkorno repo. V Italiji je letos povečana s sladkorno repo zasejana plo-skev na 120.000 ha ter bo Italija v vsakem po-gledu krila svojo potrebo. Povečala se je tudi v Franciji s sladkorno repo zasejana površina. V Nemčiji je ostal dosedanj obseg posevov. Rumunija pa je letos znatno povečala gojitev sladkorne repe. Evropa bo torej tudi v bodoče imela dovolj sladkorja.

S klanca so zavili na strmo cesto. Povodenj jo je razoral da so v jamah odkakovala teška kolesa. Sredi gore so počivali. Podložili so pod zadnja kolesa kamne in posedli. Po dolini je zvonilo sveto jutro, dan se je delal in izza vrhov so silili rdeči žarki in se prelivali med skalami.

•Vročje bo!

•Kar poženimo! Bistahor!

Ob voze so molče stopali gospodarji. Da bi odgnali misli na košnje, so brez potrebe kričali nad živino in pokali z biči. Voli so se potili, z repi in gobci odganjali nadležne obade in sredi dopoldneva privlekli vozove v senčnat gozd, kjer so v visokih skladovalnicah ležali težki krli. Odpregli so živino, obrnili preme, razpregli verige in začeli nakladati. Drug drugemu so pomagali valiti na voz težka debela. Zravljali so jih, zabili vanje železne iglice in posedli med maline. Razvozili so cule in jedli. Tudi voli so prežvekovali v senci dišeče seno.

•Začetek je hudi!

•Naj le bo! Privadili se bomo!

Kolesa so škripala pod težo...

Takoj popoldne so pognali. Kolesa so škripala pod težo in drobila kamenje po cesti. Vsi prašni in polni so furmani vrteli zavore in na debelo požirali prah, ki se je dvigal v pekoči soparici. Pod večer so srečno pripeljali hlode na žago, zmerili so vsak voz, razložili in pognali v klanec proti domu.

Tako je šlo dan za dnem do novembra, ko se je v mrzli megleni zasetavi razvezala burja in nanesele cele kupe snega v zavetja ob cesti. Dan je bil enak dnevu. Zjutraj v gozd, zvečer domov. Utrujenji so legli v lubnice in komaj spočiti so drsali ob vozu.

Samo v sobotah se je enakomerno življenje spremenilo. Gospod Ernest je plačal: ni bilo bogve kaj, toda denar pa je bil. Z njim so popravljali vozove, plačevali kovača, posedeli v gostilni pri Ludviku, pa še domov prinesli ženam, da se poznalo pri gospodinjetvu. Brez nesreč pa le ni šlo. Suhljatemu Petru so hloidi zmečkali nogo, stokajočega in okrvavljenega so pripeljali domov. Bič je velel prineesti. Slovesno ga je izročil starejšemu fantu Janezu: •Odelej boš vozil til! Odnehal pa ne bomo!

Misel na vožnjo se je zajedla v glavo vsem moškim pod goro. Na njive niti mislili niso več. Po razorih so se sklanjale same ženske. Tudi Tilka je morala pletti, osipati in žeti. Pridelek je bil pičel. Prav lahko so na večer speljali domov tiste klase, kar jih še ni omlatila toča. V vinogradih je rastele plevel. Potrgali so redke grozde in jih zmetali v preši, za domačo potrebo je bilo dovolj pridela, kar je pa primanjkovalo, so kupovali sproti v prodajalni. V jeseni so pregorali njive ter jih dobro pognojili. Spomladi jih bodo posejali z deteljo ali ovsom, to bo več neslo ko žito, ki je vedno v božjih rokah, tako se so namenili.

Pogovor o letinah in pridelkih se je zasukal. Govorili so le o komatih, voze, sejmihi in volih. Kmalu so začeli sanjati o konjih, ki so hitrejši. V nedeljah so posedali ob temnih stopnicah, ki so vodile na prižnico. Samo oznanila so poslušali ob

prilprtih vratih, nato so pa posedli po deskah božjega groba, ki je bil spravljen nad zakristijo. Celo pridigo in dobršen del mase so razpravljali o volih, podkvah in zadnje čase tudi o konjih. Kar na glas so govorili, da je župnik moral poslati mežnarja, naj jih posvari. Pa so mu vrgli v puščico drobiža, da je molčal in podkupljivo prigovarjal: •Samo ne preglasno!

Nedeljke popoldneve so prebili v gostilni pri Ludviku. Svojo mizo so imeli in nihče ni smel nepovabiljen zasedati prostora, bahali so se, hvalili vozove in živino, opravljali Ernesta, povzdigovali svoje družine in izzivali fabrike, ki so sedeli pri drugih mizah. Ti so jim nadeli priimek: •Gajžlana bratovščina! in v krohotu podrli marsikatero pikro na račun voznikov. Furmani pa jim niso ostali dolžni nobene.

Za porcijunkulo je Gregorjeva žena odpeljala Marka v kloster. Patri so ga sprejeli, da bi se učil in enkrat postal mašnik, če je tako volja božja. Oče se ni branil. Spravil je skupaj potrebni denar in se poslovil od fanta brez solz in sladkih besed. •Za kmetijo itak nisi, Markeč! je dejal •boš pa molil in me za brado prilulal v nebesa.

Leto je šlo h koncu. Voznikom so postali dnevi dolgočasni. Kmečko delo jim ni več dišalo. Hodili so po sejmihi, mešetarili, prekupevali in sanjali o dnevih, ko bodo spet napregli vozove in vzeli v roke bičevnik. Navezali so se drug na drugega in vsak dan iskali prilike, da so prišli skupaj in modrovali o vožnji. Ko so v jesenskih večerih na kaskah slačili turščico, so sedeli skupaj pri istem kupu. Ženske in dekleta so podajale klase, možakarji so pa spletali kite in jih obešali na lesene kline. Mladina je prepevala, ženske so pripovedovale povesti, med mlajšimi se je spletala ljubezen — voznikom pa se je vse to zdelo nesmiselno, samo o konjih so razpravljali, na široko in potanko, do trikrat premleli in prešle vse fukse, šimeljne in belce, kar jih je bilo na sejmihi.

Ob velikih ribeznih so sedeli in ribali zeljate glave — vmes pa so sanjali o vožnji. Dež je rosil dan za dnem, da je kapalo od korcev na tla, kjer so se delale jamice druga ob drugi. Listi so odpadali z drevja. Orehi so še čakali palic. Najdalje so še vzdržali hrasti, šele po sv. Andreju so se začeli goliti. Če je v decembru posvetil jasen dan, pa so že napregli vole, da se ne bi odvadili oni eami in živina. Ako ni bilo druge vožnje, so naložili na preme veliki stelnjati koš in vozili listje, ki se je nabralo v zasekah. Po dva so hodili v gmajno.

Pred božičem je zaplesala burja. Jazbeci so se ekirili po jazbinah, ernjaki so se približali hišam in lisice so obiskovale kurčke.

Na gori se je že prikazal sneg, tudi v reber ga je nasulo, zlasti pod brežine. V dolino pa ni segel, ker ga je bilo aram pred soncem. Če ga je pa naneslo za ped debelo, ni dolgo vzdržal. Ob potokih in strelah so se obesile velike ledene sveče.

V adventu, ko so dnevi v dolini sicer mrzli, pa čudovito jasni, je Tilka začela hoditi k cerkvenemu petju. Lep glas je imela in Petrov Janez, globoki basiet, jo je povabil, da bo petje za božič čim lepše. Spremljal jo je zvečer k vajam in gospodarju Gregorju je bilo kar po volji. Ko ga je pa žena spomnila na adventno spoved, jo je hitro ubral v hlev in ni hotel nič elišati na tisto uho.

V jasnih večerih so rastle svetle zvezde in nanzanjale bližajoči se božič. Doma so zaklali dva prešča. Boh in pršute so obesili v kamin, meso so zasekali v košenino, kolone pa so prihranili za praznike, nekaj jih je pa mati neela v samostan.

Na Štefanovo so k Gregorjevim povabili Janeza, ki je pripeljal a seboj še par pevec in pevki. Tilka je pognala veliko mizo in stregla v belem čipkastem predpasniku. Zelo mikavna se je zdelala Janezu in malo je manjkalo, da je ni zaprosil za roko. Prav za prav si ni upal. Dekle je imelo na sebi nekaj gosposkega, on pa, Janez, je bil furman in to dvoje mu ni šlo v račun. Peli so božične pesmi, med katerimi je Gregorju najbolj ugajala tieta o furmanih.

Trikrat so jo morali zapeti, vedno z višjim glasom. Ob koncu se je Gregor razvnel: •Rečem vam, je kriliš z rokami, da smo furmani najboljši ljudje! Taki prazniki nas napravijo sicer dolgočasne, toda ko se bo leto obrnilo in ko se bo etajal sneg v gozdu, takrat bomo zavriskali in pognali vozove po cesti. Nič več volov, konje, kaj ne, Janez?

Lepših fantov na svetu ni, kot so ti naši furmani.

•Tako je, oče Gregor! Konje bomo kupili! je ponosno pritrdil Janez.

•Pa nas boste v nedeljo potegnili v sosednje vasi, so vse navdušene prigovarjale dekleta. •Zakaj pa ne! Naj dolina zve, da nismo furmani samo za gozd! Izpregli bomo, udarili z bičem in odrdrali! Pa kar zaslonj! Vesela pesem je hodila še dolgo zvečer po vasi. Fantje so nosili šopke iz roženkravta in nageljnov, tudi Tilka ga je pripela Janezu. Objubil ji je, da ga bo spravil doma in si ga zataknil za klobuk, ko bo prvič pognal konje.

•Posušil se bo, je nagajala Tilka.

•Bomo videli!

Za svednico so kupili konje. Teško bi se privadil nanje Gregor, ko bi mu ne bil pomagal Janez. Ko se je okrog sv. Matije obrnilo leto, je Gregor cepil drevje, izravnavali so krtine na travniku in v marcu izvlekli vozove izpod kolnic.

Začela se je pomlad in z njo je prišlo novo delo, ki je prineslo nove skrb, pa tudi nove upe.

Cesta poje.

Okrog Velike noči je vstajala pomlad. Oblekla si je svetlozeleno krilo. Najprej je pobarvala nagrojene brajke okrog hiš, nato je zeleno preplekala brežine ob njivah in dahnila tudi v visoko ležeče travnike. Splezala je na grmovje in drevesa, celo nad krivencaste, raskave hraste se je povzpela in radovedno stikala za gnezdi med rogovilami.

Jopico so ji pobelili snežnobeli in nežnotnati mandeljini, ob njih so se razcvetele marelice, v radosti zardele breskve, za njimi pa so se odprle češnje, hruške, češnje, jablane, da je vsa reber plaval v cvetočem morju. Ob kamenitem klanecu so zaduhtele akacije, opojni jeseni, pri potoku so je košatili bezeg, in celo med skalami na gmajni so pognale božje hruške, ki so že odcvetale, ko so se odprli rumeni cvetovi dreva in tršljike.

Iz ure v uro je rastle detelja, za njo se je potegnla trava, polna peštrih rož in malih cvetov, ki so poredno mežikali celo iz kamnitih razpok. Njive so pa samevale. Zastonj so čakale oročev, zelena detelja je rastle na njih.

V vasi je zapel boben. Ernestu so prodajali hišo in žago. Vso zimo je popival z ženskami v mestu in pognal na boben lepo premoženje. Zago je kupil neznan gospod, ki je ukazal, naj začasno ustavijo delo in odpustijo delavce. Vozniki so kleli pri Ludviku, ker so prišli ob zaslužek.

•Pa ravno sedaj jo je zlodej skuhal, ko smo si konje kupili!

Delavci v fabriki so se emejali in jim zavistno nagajali: •Še radi boste prišli za krampe in motike! Premehke so Vam postale roke ob bičevnikih!

Ni še pretekel teden, ko je udarila vest, da bodo fabrika zaprli. Prevelika konkurenca in slabše blago eta pognala na cesto tudi delavce. Začeli so jih odpusčati sprva le nekatere, čez par tednov pa vse. Zapečatili so velika železna vrata in razdirali stroje. Sedaj so se pa delavcem emejali kmetje. V resnici pa je na vso vas legla črna skrb. Sprijaznila je delavce in voznike, ki so zabavljali pri Ludviku in pili na kredo. Tudi gostilničarja je skrbelo, kaj bo. V gručah so postajali ljudje ob cestah in brezdelno govorili ter ubijali čas s cigaretami. Upali so, da bodo v kraikem odpčatili železna fabriška vrata in začeli z delom. Ko so pa na velikem vozu odpeljali na postajo največji stroj, so ga spremljali delavci kakor pogrebci, ki vedo, da mrliča ne bo več nazaj.

(Nadalj. prihodnj.)

DIMNIKAR

ZA NAŠE MLAJŠE

(Dalje)

Inverzizio:

Marija je bila z enim skokom na nogah. Ste-
la je proti dimnikarčkoma in vzkliknila, izte-
gavi ročice proti njima:

»Pridita, pridita! Gospodična je ravno začela
pripovedovati čudovito pravljico o vilah. Slišala jo
bosta tudi vidva.«

»Oj dečkov so se zasvetile od veselja.

»Da, da; če nama gospodična dovoli,« sta od-
stapila.

»Še želela bi,« je odgovorila vzgojiteljica.

Dimnikarčka sta na mah napela ušesa in do-
bra vzgojiteljica je začela:

»Slavko je bil najlepši deček, kar jih je kdaj
človek videl.

Deset let je imel, a bil je že višji od Plezačka;
mel je velike, kot oglice črne oči, kostanjeve ko-
raste lase, snežnobelo polt in usta rdeča kakor
mak...«

A oblečen je bil v obleko iz samih krp, skozi
katero se mu je videla groba srajca. Pozimi je bil
v but v copate; v drugih letnih dobah pa je hodil
v bos.

Bil je ubože, ubože!

Oče, pošten delavec, mu je umrl zelo zgodaj
in zapustil svoji ženi kot edino dedščino dva
stroka: Slavka in Rozika.«

Plezaček je vzdihnil.

»Zdi se mi, kakor da govori o meni!« je rekel.
Tudi moj očka je mlad umrl in zapustil materi
mene in eno sestrico. In tako smo siromašni!»

Vzgojiteljica je nadaljevala:

»Slavkovi materi ni manjkalo volje za delo:
bila je dobra šivilja, toda ker je morala sama
vzdrževati dva otroka, ni mogla zaslužiti toliko,
da bi shajala.

Slavko je mnogo trpel, ko je videl svojo mater
okati in obupavati, ko je morala prodajati pohi-
stvo kos za kosom, da je mogla nasititi svoja
malčka. In prizadeval si je, kolikor je mogel, da
ji je pomagal: skrbel je za svojo sestrico, za hišne
zadeve, opravljal sosedom naročila, kamor so ga
poslali in je v zameno za to dobil kakšen novček
ali kakšen kos kruha. Toda tudi sosedje so bili
siromašni in niso mogli pomagati vdovi in njenima
otrokoma, čeprav bi to radi.

Družinica je preživela zimo zelo žalostno in
tedno: Rozika je zbolela in mati je morala opu-
stati delo, da je bdeli pri njej. Po tem takem bi
bili pomrli gladi, da ni Slavko, ki ga je bil neki
prodajalec časopisov sprejel v službo, da je s svo-
jim zvonkim glasom naznanjal dnevne dogodke ter
prizabljaj kupce, zaslužil kakšen novček.

»Ubožice!« je vzkliknila Marija s solzami v
oči. »Niso našli nobene dobre gospe, ki bi jim
pomagala?«

»Prava beda,« je odvrnila vzgojiteljica, »osta-
ne čisto skrita in dobre gospe je ne znajo vselej
odkriti. Razen tega so tudi taki siromaki, ki bi
rajši umrli od lakote, kakor pa iztegnili roko. Ti
dečki dela, ne pa milostine, ki jih ponižuje. Toda
tudi dela, žal, pogosto ni najti, kajti mnogi po-
stojni ljudje so nezaupni do revežev in se boje
zaupati jim blago.«

»Tako je bilo tudi s Slavkovo materjo, ko je
po Rozikinem okrevanju odšla k svojemu stalnemu
trgovcu po perilo. Ta ji je odklonil šivanje.

»Nimamo več dela za vas,« je dejal in jo od-
stavil.

»Grdež!« je vzkliknila Marija.

Dimnikarčka sta kakor v odmev ponovila njen
vzlik.

Vzgojiteljica je povzela:

»Bilo je krasno pomladno jutro in prodajalec
časopisov je velel Slavkoto, naj odnese kup časopisov
nekemu gospodu, ki je stanoval na grifu.
Deček je opravil naročilo. Dobil je pol tucata lir,
zanj pravo premoženje.

»Nočej bosta imeli mama in Rozka pošteno
skodelico mleka in hleb belega kruha,« je govoril
deček, ko je stopal vzdolž gozda.

Bil je truden, naš ubogi Slavko; sonce je
pripekalo in na misel mu je prišlo, da bi stopil
v gozd in se za trenutek odpeljal in obenem na-
bral nekaj gozdnih jagod, da bi jih nesel sestri.

Stopil je v gozd, sedel pod drevo ter užival
mir in vonj cvetočega gloga, ki se je prepletal
v belih šopih, vršenje v vejah in nežno sapico,
ki mu je božala čelo.

Iznenada pa se mu je zazdelo, da vidi med
zelenjem čudovito ženo, belo oblečeno in z zla-
tami lasmi, ki so ji pokrivala ramena kakor plašč,
z zlatim vencem na glavi in s pozlačenimi lasnimi
čevlji, ki so se komaj dotikali tal...«

»Bila je grofična Marija!« ji je segel v besedo
Plezaček z zanosom.

»Da, bila je podobna grofici, toda ni bila
ona. Bila je dobra gozdna vila.«

Ko je opazila dečka, je za hip obstala in ga
gledala. Slavko je videl, da ji oči kakor zvezde
žare z nenavadnim žarom.

Deček se je kar zamaknil.

Vila mu je z roko, okrašeno z dragulji, dala
znak, naj gre za njo.

Toda nikoli je ni dosegel, da bi se je dotaknil.
Vsakokrat ko se mu je zazdelo, da je tik
njega, mu je spet hipoma ušla.

Vendarle se je vila kdaj pa kdaj obrnila in
ga pogledala in njen smeh je bil tako vabljiv, da
bi bil Slavko šel na konec sveta, samo da bi ga
še enkrat videl.

Deček ne bi bil mogel povedati, koliko časa
je tako hodil.

Zdajci pa se je vila v gostavi sredi gozda
ustavila, plosnila z ročicami in Slavko je videl,
kako se je dvignila neka skala ter odkrila veliko
odprtino, skozi katero je vila stopila.

A prej se je še obrnila in spregovorila z gla-
som, ki se je Slavku zdel kakor rajska godba:
»Pridi!«

Dečko se je znašel v nizkem temnem hod-
niku; toda prav nič ni kazal, da ga je strah, kajti
zdelo se mu je, da vila s svojim belim oblačilom,
z lasmi, ki ji padajo na ramena, in z zlatim ven-
cem, ki izžareva bleščečo svetlobo, osvetljuje pot
pred njim.

Polagoma se je hodnik, kakor se je zdelo,
nižal in sladak, čuden vonj je prihajal. Slavku
do nosnic.

Nato se je razlila naokoli živa svetloba in
dečko je ves strmeč opazil, da so stene hodnika
pokrite z zlatimi preprogami in da vise izpod
stropa čudovite svetilke nalik demantom.

Slavko je še vedno stopal za vilo, ki ga je
vodila po sijajno razsvetljenih dvoranah s sre-
brnim in zlatim pohištvo.

Ustavila se je v veliki obločni dvorani z ala-
bastrovimi stebri, okrašeni s kipi iz zlata, z zla-
timi svetilkami, skratka, s slepečim bogištvo.

Tedaj se je vila obrnila proti dečku ter mu
reкла:

»Zdaj boš južinal z menoj.«

Plosnila je z rokami in na mah sta bila dva
ljubka zamorčka, velika kakor škorenj, postavila
prednjo mizo, obloženo z nenavadnim razkošjem,
na kar sta hipoma izginila.

Na mizi so bile vsakovrstne izbrane jedače
in izborne pijače.

»Sedi semkaj, Slavko.« je dejala vila in po-
kazala omamljenemu dečku atlasovo srebrno pre-
rito blazino, ki je bila na preprogi poleg njene.
»In jej.«

Toda Slavku se je tisti hip prikazala pred
oči žalostna slika: na vso moč borna podstrešna
izba, kjer se joka neka ženska in čaka s hčerko,
ki se stiska v njeno naročje.

»Krasna vila,« je odvrnil, »kako bi mogel po-
častiti tvojo mizo, ko pa moja uboga mati in moja
sestrica nimata ničesar, da bi si utešili glad?«

»Ne misli zdaj nani, misli rajši nase. Vse bo-
gastvo, ki ga tukaj vidiš, je tvoje in podarila ti
bom še več, če mi oblubiš, da me ne boš nikoli
zapustil.«

Slavko pa se ni uklonil.

»Ne morem ti oblubiti tega, krasna vila,« je
rekel, »ker ljubim svojo mater in svojo sestrico
in ne bi ju zapustil za vse zlato na svetu. Dovoli
mi, da odidem.«

»Izborno, Slavko!« je vzkliknila Marija.

»Živel, Slavko!« sta pritrdila dimnikarčka, ki
so se jima oči iskrale od genotja

In Plezaček je dodal:

»Vila le ni bila tako dobra, kakor pravi go-
spodična — če je skušala Slavka odrigati od
matere.«

»Moti se, mali,« je odvrnila vzgojiteljica in
dodala: »Vila se je na Slavkove besede, kakor
je bilo videti še pozlačila in rekla, poljubivši ga
na čelo:

»Dober dečko si, hotela sem preskusiti tvoje
sinovsko srce. In zdaj bo ljubezen, ki jo gojiš do
svoje matere, nagrajena: Odidi, ne zadržujem te!«

Hipoma se je okoli njega razširila silna sve-
tloba, tako da je Slavko moral zapreti oči. Ko jih
je spet odprl, se je znašel sam pod drevesom v
gozdu, in sončni žarek, ki se je prikradel skozi
zelenje, mu je padal na obraz.

Deček se je osuplo ozrl naokoli.

»Sanjalo se mi je,« je mislil z grenkim vzdri-
hom. »Tako sem bil truden, da sem zadrževal. In
mati me pričakuje.«

Skočil je na noge in ni več mislil, da bi na-
biral jagode za sestrico; brskal je po žepu in se
prepričal, da ima še vedno onih šest lir in je
začel teči, da bi čimprej dospel domov.

Medtem je govoril sam pri sebi:

»Škoda, da so bile le sanje!«

A ko se je vrnil v svojo borno podstrešno
stanovanje, je našel mizo obloženo z vsemi onimi
dobrotami, ki jih je videl na mizi pri vili. Nje-
gova mati in Rozika pa sta bili oblečeni v novo
obleko in sta žareli od veselja.

Mati ga je objela in rekla:

»Posihmal ne bomo več trpeli gladi, ne bomo
več siromaki. Med tvojo odsotnostjo je prišla
k nam neka lepa gospa, nam prinesla te jedače,
nam pustila kup zlata in odela z besedami:

»Vse to dolgujete svojemu Slavku. To je
nagrada za njegovo dobro srce, za ljubezen, ki
jo goji do vas. In če boste kdaj spet v potrebi,
vam ni treba storiti drugega, kakor da me po-
kličete; nikdar več vam ne bo ničesar primanjko-
valo!«

Povest je bila pri kraju in tisti hip so se od-
prla steklena vrata, ki so vodila v salon, in pri-
kazali sta se grofica Ada in gospa Duponti, vodeč
v svoji sredi mamico Kabel in Grilko, ki je bila
kar očarljiva v svoji gorjanski obleki.

»Moj Bog, vile, ki pa jih ne gledam v sanjah,
kakor je videl tisto Slavko!« je vzkliknil Plezaček
in planil pokonci, da bi stekel ter objel mater in
sestro, ki sta jima medtem stopili nasproti tudi
vzgojiteljica in Marija.

Samo Balin je ostal ob strani, se smejal in
jokal hkratu kakor bedaček in mrmral:

»Vedel sem, da bosta prišli. Bil sem istih misli
z grofico in gospo Duponti, da je treba napraviti
Plezačku za božič neko iznenadenje! Dobra vila
je gospa grofica in Plezaček bo imel isto usodo,
kakor Slavko. A kdaj bom našel jaz kakšno dobro
vilo, ki me bo imela rada?«

Ni še dogovoril, že se mu je približala Grilka
in mu rekla s čuda prijaznim glasom:

»Zakaj pa nas ne prideš pozdravit, Balin?
Vem, dragi prijatelj, da si vedno pazil na mojega
bratca, in rada te imam kakor njega. Najina mati
je tudi tvoja.«

Oh, vila, krasna, dobra vila se je spomnila
tudi njega. Toda ni mogel spregovoriti besedice,
le debele solze so mu polzele po licih.

Bile so sladke solze veselja, ki so ga tako
osrečevale; bile so kakor blagoslovljena, poživlja-
joča rosa, ki je padala na srce ubogega zapušč-
nega dimnikarčka, ki se mu je zdaj nasmejalo živ-
ljenje z novimi nadami.

XV.

Kakšen vesel božič sta preživela dimnikarčka!

Materi Kabel je bilo nekam nerodno v grofi-
činem dvorcu, toda Grilka je takoj obvladala
svojo plahost in se je neprisiljeno zabavala z Ma-
rijo, kar je zelo ugajalo grofici, ki je čutila žive
simpatije za malo Savojskanko.

Na sveti večer je dala grofica Ada pripraviti
v salonu svojega dvorca božično drevo in je po-
vabila ves trop dimnikarčkov, ki jih je vodil moj-
ster Petron.

Grofica in Marija sta opravljali z izbrano lju-
beznovitostjo gostiteljske dolžnosti in osrčevali ubo-
ge boječje dečke, ki si niso upali v hišo in so, ka-
kor bi se sramovali, iz odprtih ust ostajali na
pragu.

(Nadaljevanje prihodnjega)

41

Naši mali

Tonka, mala Robinzonka

(Dalje)

Kadar boste zagledali velike skale in na njej tri palmova drevesa, me pokličite. Ne bom daleč in vam bom prišla nasproti. Danes mora biti kosilo izredno dobro, posebno še, ker je praznik.

»Kako veš to?« vpraša oče.

»O to je moja skrivnost. Boste že videli. Videli boste Robinzonko in njeno kraljestvo.« in kot galicija odbeži preko peska.

Trifetrt ure pozneje so se povabljeni oglašili ob robu gozda in gospodinja jih je v svoji najboljši obleki prišla pozdravit.

Oče je tedaj bolj presenečen. Njegova mala je zares iznajdljiva. Ponosen je nanjo.

V obednici je na panju, ki služi za mizo, vse pripravljeno: velike ploščate školjke so krožniki, lupine kokosovih orehov so skledice in lončki, globoke male školjke so pa kozarci. Za žlice je Tonka precepila lesene palčice in mednje pritrdila male plitve školjke.

Lojzek je ves nor, ko vidi vse te novotarije, o kakršnih se mu doslej še sanjalo ni.

Sredi mize pa stoji lep šopek orhidej in razveseljuje pogled.

Povabljeni se usedejo na mehke sedelce iz posušenega mahu, ki jih je Tonka položila na drevesno deblo, katero ji je služilo za klopi. Vsak ima prileček iz velikega mehkega lista. Na en list pa je Tonka napisala jedilni list.

Takle je:

- Juha iz osvenske moke.
- Sad krušnega drevesa.
- Divje redkvice.
- Melone vseh vrst.
- Sok sladkornega drevesa.
- Kozje maslo.
- Morska sol.
- Ostrige z zelenjadno omako.
- Rak.
- Ribe.
- Kuhana in surova solata.
- Bele koreninice.
- Omaka »Robinzonka«.
- Rižev kolač z vanilijino smetano.
- Divji med — kanonske kroglice — debela krušna jabolka (ananas).

Mali kolački (narejeni iz kozjega masla, golobjih jajc, kozličinega mleka, pšenične moke in morske soli).

Češpljeva mezga z medom.

Kruh na razpolago.

Pijače: studenčica, zdravilni čaj, mleko, mleko kanonskih krogel, kava, limonada.

Vso svojo zalogo je Tonka izpraznila za svoje goste. Gostje pa so izkazali čast bogati gostiji in so pokušali vsa jedila.

Buča je bil seveda tudi med povabljeni. Tako se je zalagala, da se je Tonka bala, da bo kar počila.

Med jedjo pa so se gostje zabavali, se smejali in se živahno pogovarjali med seboj. Iz teh pogovorov je Tonka izvedela, da njen oče ni več tako reven kot je bil takrat, ko se je ona izgubila. Lansko poletje je že zapustil Južno Ameriko in se zopet nastanil v Ljubljani, kjer ima svojo hišo. Preteklo poletje so na obali Jadranskega morja našli Tonkino steklenico. Takoj so začeli proizvedovati, toda na starem naslovu se jih niče ni več spominjal, ker je medtem Pavličev gospodar umrl. O stvari so začeli pisati časopisi, nastal je velik hrup o izgubljeni deklici in več letal se je dvignilo, da poiščejo zapuščen otok in izgubljeno deklico na njem. Enemu izmed njih se je tudi posrečilo, da je odkril otok. Videl je dim, tudi je opazil deklico, ki je dajala znamenja. O tem so seveda poročali vsi časopisi in tako je o tem zvedel tudi očka Pavlič. In nekega dne se je

vkrcal z Lojzkom na ladjo, da poišče svojo izgubljeno hčerko.

Zdaj se že pogovarjajo o povratku.

— nameraval sem še nočjo dvigniti sidro,« pripoveduje kapitan, »toda mojim ljudem bo prav všeč, če bodo smeli ostati dva dni na suhem... in zdi se mi, da si toliko časa že moramo privoščiti, če si bomo ogledali vse poslastice gospodične Tonke Robinzonke. Takoj bom vse odredil na ladji in potem bom brzojavil v Evropo gospe Pavličevi, da smo našli njeno hčerko in istočasno bom brzojavil domov, kjer imam fanta, ki je ves mrtve na Robinzonu in na povesti Julija Vernea... Ko je zvedel za skoraj neverjetno zgodbo Pavličeve Tonke, je hotel na vsak način z menoj. Toda nisem ga pustil. Fant je lani padel v razredu in mora delati jeseni izpit, zato se mora v počitnicah učiti in ni čas, da bi medtem letal okoli po morju.«

Ura je bila okoli štirih popoldne, ko so gostje vstali od mize. Tonka jim je še razkazala vse svoje bivališče. Kapitan je hotel kar na mestu prebrati svo knjižnico. Sklenili so, da jo Tonka odnese s seboj domov, da bo z njo razveselila mamo.

Nato so si ogledali še polje in oba gospoda sta bila polna hvale: zlato klasje je pokrivalo razsejen prostor in zadaj ob močvirju je rižev polje obljubljalo bogato žetev.

Zvečer so večerjali na ladji. Tonki pa ta kuhinja ni bila preveč všeč.

Mornarji so jo pol radovedno, pol občudujoče ogledovali. Zmenili so se, da si bodo jutri še oni ogledali njeno kraljestvo.

Buča je bila zopet požrešna kot ponavadi. Spila je poln kozarec šampanjca in je pijana padla pod mizo, kjer zdaj glasno smrči.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Pri botri na Griču

Draga botrica Polonca! Dovolj, da se tudi jaz enkrat oglašim, ker nočem biti med zadnjimi. Ne bodi huda, ker sem ti nadela ime Polona. V tem pismu ti bom na kratko povedala, kako sem hodila k oddaljenim sorodnikom na Korenu nad Horjulom. V Horjulu mi je oče rekel: »Vidiš štiri hiše na gori. Prva hiša je Janševa, torej naših sorodnikov. Po tej poti prideš do hiše.« Rekel mi je še: »Pozdravi jih v mojem imenu!« Vesela sem bila, da bi kar zavriskala. Oče je odšel po svojem opravku k županu, jaz pa kos kruha v žep, pa hajdi na goro. Očeta nisem poslušala in sem jo mahnila kar po bližnjici. Pot je bila naporna in dolga, kos kruha ni zadostoval. Nisem pa znala boditi po gozdu, zato sem zašla. Šele po dobrih dveh urah sem našla pravo pot. K sorodnikom sem prišla vsa izmučena. A pri sorodnikih je bil že moj očka. To je strmel. Da bi ga videl! Tri dni bi za trebuhe držali, tako bi se smejali. Res je tako, kakor je rekel Matajev Matija:

Iz narave

Neznani ropar

Prav gotovo si bil, dragi bralce »Domoljub«, že kdaj v skrbih zaradi uničevalnega dela gosenic in ličink raznih ritčkarjev in rozin v svojem gozdu, ali gosenic po vrhovih in polju. Veselje, ki si ga imel z vrtom ali gozdom, se ti je ob pogledu na škodo, ki so ti jo povzročili škodljivci, spremenilo v skrb in žalost.

Tedaj pa se je pokazal v podobi majhne žuželke, ki je podobna osi, zvest zaveznik, ki je začel uničevati uničevalce tvoje gozda, vrta, polja. Ta zaveznik je prav za prav krut ropar, ki gre na svoje delo na poseben, tebi doslej neznan način. Morda bo prav, da si ga od blizu ogledamo, da ga bomo znali bolj ceniti.

Medtem ko nekatere žuželke, na pr. brzi, enodnevnice, stenice, mravlje itd., gosenice ali ličinke kar pospravijo in požro, imajo *naizredniki in pečene ose*, tako se namreč imenujejo ti nepoznani roparji in naši zavezniki, posebno metodo.

Naizrednik je majhna, osi podobna živalica in bližnji sorodnik naših čebel. Jih je pa več vrst. Nekatere so komaj tako velike kot bolhe, druge pa so dolge do poldruga centimetra. Nekatere so lepo rumene, druge pa temnorjave, druge spet rdečkaste. Vse pa imajo tenka prozorna, kožnata krila, na katerih vidimo tenke žilice. Naizrednikova samica nosi na zadku dolgo leglo, s katerim polaga svoja jajčeca pod kožo ali na kožo svoje žrtve, ki je gosenica ali ličinka. Ličinke, ki prilezejo iz gosenice, gosenice takoj ne umre, marveč se hranijo z njihovo krvjo in tolstnico. Le tako je mogoče, da se razvijejo in zabubijo v svilen o se svetle bele ali rumene kokone, ki jih vidimo v kupčkih okrog gosenic. Ker se te živalce razvijajo hitreje ko gosenice, je njihovo delo kronano z uspehom, ki ga je gospodar najbolj vesel, saj je številno gosenic ali metuljev prihodno pomlad ne le decimirano, marveč celo padlo na tretjino ali četrtino.

Drug zaveznik je *pečena osa*, ki pa drugače deluje. Tudi od teh poznamo več vrst, ki si vsaka izbere posebno vrsto gosenic. Na gosenico plane, ko ta najmanj pričakuje, poišče si na njej najmanj zavarovano mesto, in sicer tam, kjer se stika glava z oprsiem, in ji zabode bodalce. Toda — in to je vredno vedeti — je ne umori, ker bi z mrtvo gosenico ne vedela kaj početi, marveč jo le ohromi. Zakaj neki? Ze prei je bila pripravila v pesku, od tod njeno ime, majhno luknjico, v katero zdaj zavleče svojo žrtev, ki ne more ne jesti ne pobežati, je pa še vedno živa. K njej položi eno jajčece. Vse to, kar je osa napravila, je bila materinska skrb za svoje potomstvo. Ko prilezejo iz jajčeca osine ličinke, najdejo mizo pripravljeno in toliko hrane, da so preskrbljene do popolnega razvoja.

Poleg teh imamo seveda še druge zaveznike v boju proti uničevalcem naših dobrin, toda ta dva sta izmed vseh najmanj znana. Prav gotovo zaslužita naše priznanje in občudovanje, da tudi zaščito.

»Preden se k žlahti priteče, lahko že kri odteče.«

Zmanjkalo mi je črnila, zato moram končati. Ko bom zopet dobila črnilo, se bom zopet oglašila. Lepo te pozdravlja Burjak Ivanka, dijakinja, Ljubljana-Barje.

Draga Ivanka! Tvojega pisma sem bila prav vesela. Svojo pot na Koreno prav lepo in zanimivo popisuješ. Nekoliko sem morala spis seveda popraviti, kakopak, sicer si boš že domisljala, da si že kar prava pisateljica. No, do tega ti seveda še doli manjka, toda če boš pridna in vztrajna, boš pa nemara le kdaj postala. Vse je mogoče na tem božjem svetu. Glej, da si skoraj oskrbiš črnilo in mi kmalu zopet pišeš.

Za Polonco me pa kar brez skrbi klič. Tudi meni je to ime prav všeč, nič manj kakor Nežika in Metka, s katerimi imeni so me krstili že drugi moji otročki. Lepo te pozdravljam, tvoja botra.

STRAHOVI

(Dalje.)

6. Nočna prikazen v cerkvi

Daleč na okrog so vedeli povedati, kako je bilo...

Cerkovnik na Sušju je hodil zvonit dnevno. In je videl, da je prihajala skozi cerkvena okna čudovita svetloba. Iz cerkve je prihajala in svetila proti Kranovcu, potem se je pa razgubila. Vsi so trdili, da to mora nekaj pomeniti. Skoraj gotovo bo Kranovec umrl. Ali pa ona? Ona, da ona!

Zakaj, ko je cerkovnik stopil v cerkev, je zagledal, kako je šla za oltar belooblečena ženska. Izza oltarja je še kakor za slovo pomahala z roko. Potem pa se je razpotegnila in bila nenkrat visoka, kakor veliki oltar sam. In obrnjena proti vasi je jokala. Pa kako jokala! Ta jok! Spet je pomenil nesrečo za vso vas. Ali pa samo za Kranovca? Mogoče mu bodo pomrli otroci? Ali bo pa toča pobila, da bilka ne bo ostala na bilki.

»Ali je cerkovnik res vse to videl?« je plašno vpraševala Kraljičevka.

»Videl! Na svoje oči videl!« je zatrijevala Mlinarica.

»Ali je govoril s tisto ženo?«

»Kje bo govoril! In kako! Ko je bil pa ves iz sebe. Tako se je bal in tresel, da je imel vsak las svojo kapljo.« je Kraljičevka vedela povedati.

»Zakaj je ni nič vprašal, ko jo je videl?« je gnala Mlinarica s svojo radovednostjo.

»Ko se je pa bal!«

»Mislija sem, da smo same ženske plašljive. Pa so dedci tudi.«

»O, tudi, tudi! Pa še kako!«

»Ali verjameš, da ima cerkovnik vse bele lase? Sive! Popolnoma sive!«

»Seveda, ker je že star.«

»Še trideset jih nima!«

»Kdo ti je pa to pravil?«

»Martinarica. Na semnju sem jo dobila.«

»In da je sama videla cerkovnika?«

»Petriček ga ji je pokazal.«

»O, potem pa že vem, koliko je ura bila. Petriček je navit in namazan. Revč, kdor mu kaj verjame!«

»Naj pa tvoja velja!«

Tako so ugibali in prerokovali ljudje tiste dni in čakali, kdaj se bo vse hudo razlilo na vso vas. Hudega pa ni hotelo biti.

V mestu je bil semen. Takrat se navadno nabere dosti ljudi. Iz bližnje in iz daljne okolice.

»Kdo pa je ta ženska?« je vpraševala Kraljičevka svojo sosedo na trgu.

»Kdo? Kranovčeva iz Sušja.«

»Kranovčeva? Tista, o kateri so govorili, da bo umrla?«

»Kdo je govoril?«

»Ljudje! Pri nas. Pa še daleč naokoli.«

»Pri nas pa nihče o tem nič ne ve.«

»Kje ste pa doma, mati?«

»Kje? Iz Sušja. Prav Kranovčeva sosed.«

»Pa da nič ne veste?«

»Nič.«

»Pri nas so pa vedeli toliko povedati. Kaj je videl cerkovnik v cerkvi, kako ga je bilo strah, pa da nihče pri vas v cerkev ne upa, pa...«

»Danes to prvič slišim.«

»Mi smo pa mislili, da je vse res. Naj Sedaj pa!«

»Sam Bog ve, kje so to reč skuhati!«

»Meni je pravila Mlinarica. Rekla je, da ji je Petriček vse to povedal. In za resnico povedal.«

»Ah! Žena iz Sušja je sklenila roki.«

»Da, Petriček je pravil.«

»Petriček! Poslušajte ga le, verjeti mu pa vsega ni treba. Hlastač! Govori naprej in nazaj. Revč pa, kdor mu nasede!«

»Dobro, da vem.«

Govorili so tiste dni. Veliko so govorili. Strahove so videli daleč naokrog. Čakali so in pričakovali vsega hudega. Ognja, toče, povodnij, smrti in še in še...

Ah, sv. Jakob, prav imaš! Jezik je majhen ud, pa se hvali z velikimi rečmi. Ustvarja laži in dela strahove, katerih nihče ne vidi in jih nihče ne more verjeti...

Petriček? Z neresnico se je bratil, in ko je prišel v stik z resnico, resnice nihče ni hotel verjeti.

V Sušju je zazvonilo.

»Kdo je pa umrl?« so vpraševali ljudje.

»Kdo? Petriček.«

»Pojdi, no, pojdi. Še včeraj sem ga videl.«

»Danes je pa zaspal. Za vse čase.«

In ljudje niso hoteli verjeti. Naposled so le morali.

»Bog mu bodi milostljiv!« so mu voščili v grob.

»Res je marsikoga nabral.« so dejali in ga opravičevali, nabral je pa samo onega, kdor mu je hotel verjeti.

S Petričkovo smrtjo so še enkrat oživele potem pa za vedno umrle prikazni v suški cerkvi...

O ministru, ki se je postavil v vrsto pred mesnico

Sofijski dnevnik »Utro« objavlja te dni resničen doživljaj, ki se je pripetil samemu bolgarskemu gospodarskemu ministru Zaharijevu. Po poročilu omenjenega sofijskega dnevnika, se je minister nekega dne pomešal med ostalo občinstvo in se postavil v vrsto pred neko sofijsko mesnico ter čakal na meso. Ko je stopil v mesnico pred mesarja in zahteval od njega določeno količino mesa, ga je mesar grobo nahrulil z besedami: »Nobenega mesa nimam. Glej, da se mi hitro izgubiš!« Minister je molčal in odšel v svoj urad, kjer je ta dogodek takoj povedal časnikarjem. Tem je tudi dejal, da bo uporabil vsa razpoložljiva sredstva, da bodo v bodoče dobivali enake količine mesa tako siromašni kakor bogati. Zato bo tudi razveljavil razne nepregledne predpise, katere bo poenostavil ter bo v njih poostrel tudi odgovornost mesarjev in ostalih prodajalcev živil. Minister ni ostal samo pri napovedi ter je svojo obljubo že izpolnil.

Egiptovski Tomaž

Egiptovski bombaž je bil lani posajen samo na 600.000 ha, dočim je bilo leta 1937 posejanih še 837.000 ha zemlje. Pridelek je lani znašal 400.000 ton. Egipt se brani Angliji dobaviti bombažne tkanine, nekaj tkanin bo izvozil v Turčijo, dočim izvoza v Španijo Anglija ne dovoli.

ZA FANTE OD FARE

IZ DNEVNIKA SPORTNIKA TOMAŽA

VII.

Kadar greš prvič v svet, takrat šele začutiš, kako lepo je doma. Veselil sem se potovanja od domače vasi do Berlina, v duhu sem gledal štirimilijonsko mesto, ki ima svoje posebno življenje, čisto po svoje sem si tudi naslikal šolo, v kateri bom naletel na nove tovariše z vseh koncev sveta. Skrbel me je samo sprejemni izpit. Dan za dnevem sem premetaval kamen, se uril v tekih in plavanju, da ne bi doživel sramote in da se ne bi moral vrniti kot nesposoben. Najbolj me je skrbel tek na tri kilometre. Prvotno sem mislil, da se da z voljo vse doseči, po prvih poizkusih pa sem se prepričal, da je to le neskončno dolga proga, ki zahteva veliko urjenja. Ko pretečeš dva kilometra, te začne v prsih dušiti, da ne moreš več dihati, noge omahujejo in veliko volje je treba, da pričneš naslednjega dne spet znova.

Dandanes je to veliko enostavnejše. Vsakemu športniku so znana pravila o postopnosti, vsakdo ve, da mora pričeti s hitro hojo, zatem pa s teki na kratke in vedno daljše proge. Sam nisem imel nikogar, ki bi me bil poučil, pretežke mišice na rokah in na plečih — sad enostranske telovadbe na orodju — pa so bile pri teku le nepotrebno breme. Podobno je bilo tudi s plavanjem. V naši vasi se nisem nikogar bal v vodi, nekoč me je celo občinski odbor pohvalil, ko sem reševal most, ki ga je narasla Šavinja zlomila, ko pa sem prvič poizkusil s plavanjem na 300 m, sem se spet prepričal, da zahteva šport čisto drugo telesno zmogljivost. Nikogar se nisem bal v vzdigovanju in premetavanju, v teku in plavanju pa ti moč, s katero se lahko ponašaš v stoji na eni roki, le malo pomaga. Vse je treba vaditi pomalem in več let.

Prišel je čas za odhod. V Ljubljani so mi izročili stotake v nemških markah, kolikor je bilo potrebno za potovanje do Berlina, za šolnino in za prva dva meseca. V našem denarju ga je bilo toliko, kolikor ga v domači hiši še nikoli ni bilo. Poslovil sem se od ljudi, obiskal grob pokojnega župnika, prehodil še enkrat njive in pašnike, fotografiral Šmarjeto in še Veliko Kozje, ki se je prelivalo v otožnih jesenskih barvah. Ko sem šel pozdravit še sivolasega zlatomašnika, je videl pred seboj še vedno nekdanjega ministranta in mi podaril nekaj drobiža. Hudo mi je bilo sprejeti denar, ko sem imel v žepu celo premoženje, dopovedati pa mu nisem mogel, ker je slabo slišal.

Tako se mi je zdelo, kakor da potujem v Ameriko, ko sem sedel na vlak. Za vozni listek sem plačal 720 dinarjev. V Ljubljani sem si oskrbel še dobrih »Vardarjev«, kajti na tako slovesnem potovanju je bilo treba tudi kaditi. Na meji sem prvič videl avstrijske sprevoznike v črni uniformah in se zavedel, da sem v inozemstvu. Sedel sem v koto, si ogledoval temne obrise visokih gor in v polsnu prestajal sprejemni izpit. Noč je bila kratka. Zdej sem plaval v nekem velikem bazenu, zdaj tekel po obširnem gozdu Grunewalda. Živčevje je bilo tako budno, da me je v hipu zbudil sunek v leseno steno železniškega vagona. Sanjalo se mi je, da suvam kroglo.

V Salzburgu je bila spet meja. Prišli so novi sprevozniki v svetlo modrih oblečilih, vlak pa je brzel naprej mimo prijaznih kmečkih domov z drobnimi zvoniki nad strehmi, pa mimo vasi in mest z visokimi snežniki v ozadju. V Monakovem sem moral čakati ves dan na zverzo. Bila je nedelja. Kovčeg sem odložil v garderobi in se počasi pomikal proti mestu, da ne bi zgrešil poti nazaj. Še na misel mi ni prišlo, da bi si poiskal sobo, kjer bi počival — zaradi sprejemnega izpita bi bilo to edino pametno — pač pa sem si ogledoval stavbe, izložbe, pa ljudi v bavarskih nošnjah. V neki cerkvi sem se pomešal med množico in mislil, da sem pri maši, ko pa je stopil duhovnik na prižnico, sem ugotovil, da je bila protestantska služba božja.

Opoldne sem dolgo iskal primerno restavracijo za slovenskega študenta. Ne bi bil rad preveč zapravljen, poštenega kosila pa sem bil hudo potreben. Nemščino sem znal za silo, na

Nadaljevanje na 12 strani zgoraj.

jedlini list pa se nisem mogel spoznati. Najrajši bi naročil kranjsko klobaso z zeljem in povedal gosposkemu natakarju, da sem lačen. Primerjal sem cene in pokazal s prstom: dajte mi tole in tole in tole. O monakovskih posebnostih sem vedel le to, da imajo odlično pivo. Zvečer sem nadaljeval s potovanjem, ki je trajalo vse do jutra. Pokrajina je postajala vedno bolj ravna in vedno bolj topla. Uro prežgodej sem se začel ozirati po kolodvorskih napisih, da bi zagledal Berlin-Anhalterbahnhof. Ko je zavozil vlak skozi velikansko predmestje, pa v morje hiš, je trajalo še precej časa, da smo prišli do pravega kolodvora. Ko sem se prelinil s teškim kovčkom po dveh nočeh potovanja na leseni klopi na ulico, sem stal pred novim vprašanjem: kako priti do podzemne železnice, ki vodi do postaje »Stadion«? Kako se sporazumeti z ljudmi, ki govorijo tako čudno nemščino...!

PRAVNI NASVETI

Povišanje zakupnine. J. N. Leta 1940. ste vzele v zakup nekaj zemljišča za dobo treh let. Sedaj pa boče zakupodajalec 50% višjo zakupnino. Vprašate, ali vam po veljavnih predpisih more povišati zakupnino. — Če ste se glede zakupnine dogovorili za vso zakupno dobo, je dogovor tudi za zakupodajalca obvezen in ne more zakupnine poljubno zviševati. Drugače bi bilo, če bi se bili tako zmenili, da se zakupnina določi za vsako leto posebej. Tedaj bi bila vsaka zakupnine odvisna od obojestranskega sporazuma. Uredba o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije se po našem mnenju ne nanaša na zakupne zemljišča za obdelovanje, ker pravi le, da se ne smejo povišati najemnine za poslovne prostore in stanovanja.

Prijava posejanih poljskih pridelkov. G. Izšla je naredba, ki predpisuje, da morajo vsi poljedelci do 31. maja t. l. prijaviti površine, ki so jih posejali ali zasadili s pšenico, ržjo, soržico, ječmenom, koruzo, ovsom, krompirjem, fižolom in lanom. Prijave, ki jih je izpolniti na posebnih obrazcih, se bodo dobile pri občinskih uradih in se morajo vložiti pri domači občini. Kdor se ne bi pokoraval tej naredbi, bo strogo kaznovan.

Stavbno dovoljenje za leseno hišo. H. K. P. Tudi za leseno hišo je potrebno stavbno dovoljenje, za katero morate prositi pri domači občini. Občina bo povabila k stavbnemu ogledu vse sosedje, ki bodo lahko podali vse ugovore, ki jih imajo zoper gradbo vaše hiše.

Paša v gozdu. S. E. Od pamtikeva ste pasli po sosedovih gozdnih parcelah. Sedaj vam pa sosed pašo zabranjuje in grozi s tožbo. Vprašate, ali vam res more tako pašo zabraniti. — Že leta 1853 je bila izdana postava, da se služnosti v gozdovih ne morejo več priposestvovati. Če bi mogli dokazati, da so vaši predniki pred letom 1853 vsaj 30 let nemoteno pasli po tistih parcelah, bi se morda uspešno opirali sosedovi prepovedi. Tak dokaz je pa po našem mnenju skoraj nemogoč, ker več ne žive ljudje, ki bi mogli pričati, da so vaši predniki že skozi 30 let pred letom 1853 pasli po navedenih parcelah. Pozneje bi se pa mogla taka pravica paše pridobiti samo s pismeno pogodbo ali s poslednjo voljo, ali pri delitvi skupnih zemljišč in to v pismeni obliki ter bi morala biti odobrena od pristojne upravne oblasti. Iz navedenega boste gotovo uvideli, da bi bila pravda za vas zelo tvegana, zato vam svetujemo, da se s sosedom zlepa pogovorita.

Zapravljanje posestva. U. J. Zapravljanje posestva morete preprečiti na ta način, da pri sodišču predlagate preklic zapravljevalca. Tak predlog more staviti žena, sorodniki v ravni črti ali v stranski črti do četrte stopnje, ali osebe, ki so z zapravljevalcem v svaštvi, ali pa tudi občinska uprava tiste občine, v kateri ima oseba, ki se naj preklic, svojo domovino ali bivališče.

Zavod za združništvo v Ljubljani. V Ljubljani se je ustanovil »Zavod za združništvo Ljubljanske pokrajine«, ki je postavljen pod nadzorstvo Visokega komisarja. Ta zavod bo imel nalogo zastopati, podpirati in ščititi združne ustanove v pokrajini ter pregledovati

in nadzirati zadrage, katerih posle so do sedaj opravljale zveze gospodarskih zadrug. Če bi zadrage ali zveze neredno poslovale, je Visoki komisar upravičen izmeniti ali razpustiti njihove upravne odbore, kakor tudi izmenjati, kjer so, likvidatorje ali komisarje, in imenovati izredne komisarje, na katere se lahko prenesejo vse pravice upravnih organov in skupščina vsake posamezne zadrage ali zveze.

Kratkoten redlini prašek „REDIN“ za prašiče

Pri malih prašičkih pospekuje Redin prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih bolezni. Veliki prašiči pa se dobro dovedo hitro vedilo in dobro prebavljajo. Zadoštuje se 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek L. 6,- po pošti L. 10,- 3 zav. po pošti L. 22,- 4 zav. po pošti L. 28,-. Mnogo skakalnih pisem. Poslite Pravi „REDIN“ se dobi samo s gorajo sliko.

Prodaja drogerija Kanc. Ljubljana, Židovska ul. 1

Na delu pa tasterajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ki si prihranite poštino. Naročniki iz province Trieste in Gorizia morajo poslati denar vnaprej.

Radio kvarno vpliva na dojenčke

Zelo so se vznemirile mlađe matere povsod, koder je odjeknil glas, kako zelo škodljiv je radio za zdravje otroka v nežni mladosti, in da je zelo ogrožen tudi sluh.

Zlodejve dojenčka je zelo nežno in občutljivo in se ustrji komaj tja do šestega leta starosti, da ni več toliko nevarnosti za obolenje. Matere slutijo to

Brzoparilnice, gnojnične črpalke, Gama,
s 10 letno garancijo nudi

Podržaj Ciril, lg 147
pri Ljubljani

podzavestno in pojejo svojim miljenčkom tihe, nežne uspanke...

Toda kaj pomaga, ko v nadstropju nad nami, pod nami, na desni, na levi hrešči radio in vznemirja ubogo bitje in ga drami iz spanja.

Proti premočni sonni luči paž zavarujemo očke dojenčka, da pa bi zavarovali pred hreščimi glasovi radia tudi nežne živce in ušesca deteta, nam niti na misel ne pride. Dete leži v zibelki, gleda zaspano in prisluskuje neznanim glasovom, zaspati pa ne more... In ko ga naposled, v kljub hrupu in

trušcu, premaga zaspanec, je njegovo spanje nemirno, ker mu brnijo v ušesih glasovi radia.

Zdravniki so dognali, da povzroča radio v nežnih živcih dojenčka nekakšno tresenje, ki vznemirja živce in čigar posledica je nervoznost. Zdravniki sicer še niso postavili kakšnega posebnega pravila. Toliko pa je gotovo, da nervoznost in gluhost, ki se zadnje čase tako pogosto javljata pri otrocih, nista brez vzroka. In zato ne kaže, da bi pustili v nemar svarilo zdravnikov, ki opozarjajo na kvaren vpliv radia na otrokovo zdravje.

Mali oglasnik

V Domoljubu se zaračunajo mali oglasi po besedah, in sicer plača tisti ki išče slušbe L. 0,20 za besedo; v ženskih oglasih in dopisih beseda L. 1,-; v vseh drugih oglasih stane beseda L. 0,80. Vsem oglasom se prišteje še oglasni davek. Najmanjši znesek L. 7,-, za ženski oglas L. 20,-. Redni Domoljubovi naročniki plačajo polovico manj pri oglasih gospodarskega značaja.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Smrekovo žreslo

Ilepo, zdravo suho in jezičce kupi vsako količino usnjarna Lavrič J. St. Vid pri Stični, Ljubljana.

Hlapca

poštenega, za vsa kmečka dela sprejme takoj Černe Anton, Ljubljana, Za vasjo 6.

Dekle

za kmečka dela takoj sprejme. Blaž Jožef, Tomačevo št. 26, pri Ljubljani.

Fige in grozdje

nudi najceneje franko Ljubljana in franko Radobova vas, Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Kmečkega fanta

za vsa poljska dela sprejme. Plača 200 lir. Nastop s 1. junijem. Studenec št. 4, p. D. M. v Polju pri Ljubljani.

Vajenca

za soboslikarsko in pleskarsko obrt, takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — V. Tomazin, Novo mesto.

Služkinjo

srednjih let, izurjeno v gospodinjstvu v kuhinji, predvsem pa vrtnih del, sprejme ukopajenec. Ponudbe na upr. »Domoljub« pod »Postena« št. 2014.

Čitat in širi »Domoljuba«!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo

Posojilnica je bila ustanovljena leta 1895.

»Domoljub« stane 20 lir za celo leto, za inozemstvo 30 lir — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: št. 48-64. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Kosiček. — Za ljudsko tiskarno: Jože Kramarič.